

Nagyszékelyi Hírmondó

Beszámoló a 2018. szeptember 18-án megtartott képviselőtestületi ülésről

Az ülésen 6 db határozat hozatalára került sor. A határozatok végrehajtásáról időben, határidőn belül intézkedtem.

A képviselőtestület első napirendi pontban a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló írásos előterjesztést tárgyalta, majd egyhangúlag elfogadta.

Második napirendi pontban a folyamatban lévő pályázatokról tartottam szóbeli tájékoztatót a képviselőtestület részére. Az idei évben hét pályázaton dolgozunk:

- A mezőgazdasági programon, melyben 5 fő dolgozik.
- A helyi sajátosság program keretében szintén 5 fő,
- a hosszabb időtartamú programban pedig 3 fő dolgozik.

– Vis maior pályázaton a temetőhöz vezető utat és a Damjanich utcai út elejét javítottuk és kettő gyalogátjáró hidat újjátottunk fel.

– Települések kisösszegű támogatása pályázaton 1 millió forintot kaptunk, mely összesen a Szabadság téri járdát építettük meg.

– A művelődési ház felújítása lassan a végére ér. A színpad teljes mértékben elkészült.

– A szennyvízkezelési pályázat esetében a közbeszerzési eljárás lezárult, kivitelező kiválasztása és a szerződés aláírása megtörtént.

A harmadik napirendi pontban a községünk közbiztonsági helyzetéről szóló tájékoztatót fogadta el a képviselőtestület. Mikoly Tibor Márton rendőr alezredes úr elmondta, hogy Nagyszékely a „béke szigete”, rendkívüli esemény nem történt a településen az elmúlt évben.

Negyedik napirendi pontban a közfoglalkoztatásban folyó mezőgazdasági munkálatokról szóló tájékoztatót hallgatta meg a testület. Az idei évben is megtermelésre kerültek a konyhai felhasználáshoz szükséges zöldségek, és értékesítettünk is a lakosság részére. Nagy mennyiségben adtunk el káposztát Gyulajra is, a szociális szövetkezetnek.

Az ötödik, egyebek napirendi pontban döntött a képviselőtestület arról, hogy csatlakozik az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából az Emberi Erőforrások Támogatáskezelő által meghirdetett Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2019. évi pályázati fordulójához.

A képviselőtestület hozzájárult Kőműves Zsuzsa kérelméhez, és engedélyezi, hogy az orvosi rendelő épületének (Pincehelyi u. 8.) bejáratához emléktáblát helyezünk el Dr. Kaposi (Kretschmann) Henrik tiszteletére, aki 1924–1964 között gyógyította községünkben és a környező településeken a betegeket.

A testület elfogadta az általános iskolai körzetek meghatározását.

Zárt ülésen 3 db települési támogatási kérelem elbírálásáról döntött, és 2 fő részére rendkívüli települési támogatást állapított meg a képviselőtestület. Az ügyfelek a támogatást megkapták; egyedi határozattal értesítettük őket a döntésről.

Klubecz Istvánné polgármester

Az önkormányzat előkészítőjében továbbra is folynak a feldolgozó munkálatok. Fűszerpaprika, lecsó és hordós káposzta készült a konyhára. Vásárolni továbbra is a 400g kiszerezésű paprikakrémből lehet 500 Ft-ért, valamint a 7 dl-es csalamádéból 360 Ft-ért. Ez utóbbiból csipős változat is kapható!

Változatlanul működik a jótékonysági ruhavásár. A legközelebbi alkalom október 30-án kedden, majd november 8-án csütörtökön délután fél három és fél öt között lesz a varrodában. Köszönjük mindenkinek a behozott és a megvásárolt ruhákat, valamint az egyéb felajánlott adományokat!

Idősek napja

November 2-án a késő délelőtti órákban szokatlanul magas átlagéletkorral rendelkező, mosolygós társaság lepte el az önkormányzat épületének folyosóját és tanácstermét. A dugig telt helyiségben összegyűlt nagyszékelyi nyugdíjasokat Klubecz Istvánné polgármester köszöntötte, majd az ifjak és örökifjak szájából elhangzott versek után Janikovszky Éva: „Bocsika, megöregedtem” című írásában ismerhettek magukra a szépkorú egybegyűltek. A műsort állófogadás követte. Az idősek napja alkalmából rendezett eseményen jelen volt Petrovics Péterné, a simontornyai Őszikék Szociális Szolgáltató Központ vezetője, valamint Kiss Hajnalka, az otthon mentálhigiénés szociális munkatársa.

Jelen volt még: Arany Beáta

Deli Enikő: Kezek
*Foltos, ráncos, öreg kezek!
Kérlek szépen, meséljétek!
Gyermekként hogyan éltetek?
Öleltetek? Szerettetek?
Foltos, ráncos, öreg kezek!
Sokat fáradva éltetek,
De hiszem azt is: öleltetek,
Kedves kézben pihentetek,
Foltos, ráncos, öreg kezek!
Unokákat tereltetek,
Nekik oly sokat főztetek,
Kapáltatok, kötöttetek,
Fáradt, kedves, öreg kezek!
Kérlek szépen: pihenjétek!
Annyi mindent megtettetek!
Pihenjétek, s öleljétek!*

Terményünnep

Ha valaki egy kicsi érzékenységgel figyeli a körülöttünk zajló eseményeket, nem tudja nem észrevenni, hogy igencsak változóban van a világ, minden részletére kiterjedően. Erre úgy az egyénnek, mint a kisebb-nagyobb közösségnek választ kell adnia.

Az ilyen kis falvaknak, mint Nagyszékely is, amelyek a gazdaság peremvidékére szorultak, ebben a helyzetben fokozottan el kell gondolkodniuk a „Hogyan tovább?” kérdésén. A legelső, amit tehetünk, hogy felmérjük, mi az, amivel rendelkezünk.

Lényegében a „Nyitott Porták” kezdeményezés azon emberek és családok összessége, akik le tudnak tenni a közösség asztalára terméket, és/vagy szolgáltatást. Tekintve, hogy nem szeretnénk Nagyszékelybe ipari termelést (működő tőkét) behozni, ezért legvalószínűbb bevételi forrásnak hosszú távon a turizmus tűnik. Így ilyen irányban kezdtünk el óvatosan – figyelve a reakciókra – lépéseket tenni.

Több síkon is meg fogunk nyilvánulni. Most, október 7-én olyan eseményt hoztunk létre, ami alkalom volt egy nagyon kellemes együttlétre, miközben élőben láthattuk, hogyan is fest, ha Nagyszékely „kipakol”. Magam sok kézműves vásárran voltam életemben, és mondhatom, hogy ritka igényesnek és fantáziadúsnak találtam az 1. Terményünnep kirakodását.

Két fontos dolgot emelnék még ki. Az első, hogy bár vasárnap volt, az önkormányzatnál dolgozók is kirakodtak termékeikkel; ugyanis nagyon fontos, hogy együttműködünk a későbbiekben is. A második, amit jó ómennek lehet tekinteni, hogy véletlenül egy kisebb csapat turista is „beesett”, és amennyire tudom, vásároltak is; tehát a kezdeményezés szempontjából kerek lett a történet.

Kritikus hangok, persze, most is voltak. Ezt is köszönjük, de leginkább azok felé fordulunk köszönettel, akik idejükből nem keveset áldozva, önkéntesen vettek részt az esemény létrejöttében.

Gyergyói Noémi

Gyertyák és harangok

A harangszó hírhozó. Imádságra, istentiszteletre hív, de katasztrófa közeledtére is figyelmeztethet. A hiedelem szerint véd a démonoktól, elűzi a viharfelhőt, megszünteti a járványt. „Hívom az élőket, elsiratom a megholtakat, megtöröm a villámok erejét” hirdeti a régi latin felirat katolikus templomok harangjain. A református és evangélikus teológia elutasítja a harangok gonoszűző és villámhárító szerepét, a protestáns harangokról ezért hiányzik a felirat harmadik része.

A harangszó jelezheti a napszakokat: reggel, délben, este. Ilyenkor csak egy harang szól.

Falvakban, kisvárosokban sokáig a reggeli harangszó ébresztette a földekre induló embereket.

Széles körben elterjedt vélelem, hogy a déli harangszó Hunyadi János nándorfehérvári diadalának állít emléket. III. Callistus pápa bullája már a győzelem előtt néhány nappal megíródott, viszont azzal éppen egy időben érkezett Budára. A pápai rendelet délután három órától napnyugtáig fél óránként szólította imába a híveket („jel adassék minden hívőnek, hogy imáikkal segítsék azokat, akik a török ellen harcolnak”). Az 1490-es években újra támadásnak indult török csapatok ellen VI. Sándor pápa rendelte el a délidőben való harangozást. A római katolikus egyházban minden plébánia legalább egy templomában kötelező harangozni délben. A református és evangélikus harangok csak akkor szólnak délben, ha erről a gyülekezet úgy döntött.

Az esti harangszó gyakorlata a protestáns gyülekezeteknél még ritkább. Katolikus templomokban ez után kondul meg a lélekharang, ami a halottakért való imára szólít fel.

Szertartások előtt fél órával szólal meg a „hívogató” harang. Az istentisztelet/szentmise előtt két-három perccel hallatszik a „lépegető”, ami gyakran egybeolvad a szertartás kezdetét jelző „beharangozással”.

Haláleset, temetés idején is megszólal a harang, ennek rendje a legváltozatosabb országszerte.

A következőkben a nagyszékelyi harangozások rendjének próbáltam utánajárni, amiben tettestársam újra *Máté Lászlóné, Juci néni* volt.

Nagyszékelyben a hajnali harangozás téli reggeleken hat, nyáron öt órakor szólalt meg. A déli harangszó természetesen tizenkettő órakor hangzott fel, de csak hétfőtől szombatig. Vasárnap nem volt déli harangozás. Az esti imára hívó harang hat órakor zendült fel, ez után minden gyerek hazament az utcáról!

Az iskolába hívó harang hétfőtől szombatig reggel fél nyolckor és délután egy órakor szól. Csütörtökön nem volt iskola, aznap a hatodik osztályt már elvégzett nagyobb gyerekek jártak ismétlő iskolába. Csütörtökönként nyolckor könyörgésre hívott a harang.

A nagyszékelyi templomegyüttes kisebbik templomának tornyában egy harang volt, a nagyobbikban három különböző méretű. Vasárnaponként nyolckor szólalt meg a magyar templom „hívogató” harangja, majd kilenckor az istentisztelet kezdetét jelző harangszó. Elültével rögtön megkondult a németeket hívó harang a nagytemplom tornyában – a három közül a középső. Tíz órakor mindhárom harang meghúzásával vette kezdetét a német nyelvű istentisztelet. Délután volt még egy szertartás a nagytemplomban három órakor, amit szintén két harangozás előzött meg.

A nagytemplom harangjai közül már csak a legnagyobb van meg. A középsőt az első világháború, a legkisebbet a második világháború idején vitték el. Később költözött át az utóbbi megüresedett helyére a kistemplom harangja.

A halottra való harangozás rendje szerint magyar halottat a magyar haranggal, németet a német templom nagyharangjával „harangoztak ki”. Ha kisgyermek halt meg, a legkisebb harang szól. Nők esetében egyszer, férfi halottnál kétszer szakították meg a kongatást. Temetés idején mindhárom harang felzengett.

Előző év halottak napja óta tizenöt alkalommal búcsúztattak nagyszékelyi, vagy volt nagyszékelyi lakost a harangok. Idén gyűjtünk először gyertyát Micskei Józsefnének (84), Takács Istvánnének (90), Lacza Zoltánnének (79), Schmidtné Walter Erzsébetnek (63), Kurucz Mihálynak (63), Berg Jánosnak (82), Aczélos Józsefnének (85), Papp Istvánnak (71), Kovács Józsefnének (84), Turula Károlynak (60), Sipos Jánosnak (88), Berg Jánosné Somogyi Irénnek (79), Borsos Jánosnak (83), Csík Andrásnének (78) és Szücs Lászlónak (53).

Nyugodjanak békében!

A témában keresett és kutatott: Arany Beáta

Hónapoló

A legjobb akarat mellett is megesik olykor, hogy hibázik az ember. Így történt ez velem is: bár a Nagyszékelyi Hírmondó szeptemberi számához megírtam a „Hónapoló” rovat aktuális cikkét, azt végül elfelejtettem beletenni az újságba. Remélem, ezzel senkinek nem okoztam álmatlan éjszakákat! Íme a hiányzó láncszem:

Szeptember

Az év kilencedik hónapja a régi római naptárban a hetedik volt; erre utal a Gergely-naptárban használatos neve is: *septem* = hét. Ezt még mindig tovább lehet magyarázni, mert a latin *septem* a görög *heptából* ered, az viszont a *hepo* igéből, aminek jelentése: „ujjal rámutatva követni, üldözni valakit”. És ez mind abból fakad, hogy a görögök a jobb kéz mutatóujjával jelölték a hetes számot.

A népi kalendárium szerint szeptember Szent Mihály hava, Őszelő, Földanya hava.

Szeptember elsején kezdődik az északi földtekén a naptári, vagy meteorológiai ősz, de e hónap 23-án, az őszi napéjegyenlőség napján köszönt be a csillagászati ősz is. Megkezdődik az őszi gabonák vetése. Rossz híre csak az utolsó napnak van: az aznapi vetés a hiedelem szerint zöld marad, nem érke be. Az ezt megelőző nap, Szent Mihály napja a gazdasági év fordulója. Szeptember 29-én hajtották be a téli szállásra a Szent György napon kihajtott állatokat, ez volt a pásztorok elszámoltatásának napja is. Ekkor kezdődött a kukoricatörés, a szüret, valamint a Katalin napig tartó „Kisfarsang”, az őszi mulatságok és lakodalmak ideje.

Fűnyírók, figyelem! Szent Mihály napja után a hiedelem szerint már a fű sem növekszik!

Október

Október nevéhez nem fűz sokat Supka Géza sem (akinek kalendáriumról szóló könyvére e rovat épül). A hónap neve a latin *octo* = nyolc számból ered. Domitianus császár tett ugyan kísérletet arra, hogy a hónapot róla nevezzék el, de mivel nem volt népszerű uralkodó, október megmaradt októbernek.

A népi kalendáriumban Mindszent hava, Őszhó, Magvető hava. XIII. Leó pápa szorgalmazta e hónap során a rózsafüzér naponkénti elimádkozását, ezért a katolikus egyház októbert a rózsafüzér hónapjának tekinti. Protestáns elnevezése októbernek a reformáció hava, hiszen október 31-én van a reformáció emléknapja.

Ahogy szeptember április párja volt a gazdasági évben, úgy márciusé október. A földműves, halász, katona márciusban vette elő szerszámait, hálóját, fegyvereit, majd októberben rakta el azokat. Magyarország keleti részén a juhászok nem Mihály, hanem Dömötör napján (október 26-án) számoltak el a rájuk bízott juhokkal, a Dunántúlon pedig sok helyen 20-a, Vendel napja volt a pásztorünnep.

A hónap utolsó vasárnapjának hajnalán van a nyári időszámítás vége, és a téli, azaz „normál” időszámítás kezdete. Így eshet meg, hogy idén az október 27-én megrendezésre kerülő búcsú bál kipihenésére egy órával több időnk lesz!
a.b.

**NAGYSZÉKELYI
BÚCSÚ-BÁL**

**2018. OKTÓBER 27-ÉN
SZOMBATON
20.00 ÓRÁTÓL
HAJNALI 2.00 ÓRÁIG
A KULTÚRHÁZBAN**

**ZENÉL:
A BOROS ZENEKAR**

**BÜFÉ:
A KULTÚRHÁZ UDVARÁN**

Belépő: 500 Ft

**SZERETETTEL VÁR
MINDENKIT:
NAGYSZÉKELY KÖZSÉGI
ÖNKORMÁNYZAT!**

*Kérjük, hogy gyerekek csak felnőtt kíséretével
vegyenek részt a bálban!*